

ВПЛИВ ТЮТЮНУ НА ОРГАНІЗМ ПІДЛІТКА

Головна мішень для тютюнового диму - верхні дихальні шляхи та легені. Подразнення слизових оболонок починається вже в ротовій порожнині. При курінні крізь шар тютюну всмоктується повітря, яке посилює горіння. При цьому тютюновий дим руйнує емаль зубів, призводить до запалення слинних залоз. Це супроводжується підвищеним слиновиділенням. Слизові оболонки гортані, трахеї, бронхів також подразнюються тютюновим димом, що створює умови для розвитку хронічних бронхітів, пневмоній.

У тютюні дуже багато канцерогенних речовин, які і спричинюють онкологічні захворювання (рак). Курці з дуже великою ймовірністю можуть захворіти на рак ротової порожнини, гортані або легень.

Дуже шкідливо куріння позначається і на зовнішності людини. Навіть у молодому віці при невеликому стажі куріння проявляються характерні ознаки курця - пожовтіння зубів і нігтів, нездоровий колір шкіри, мережа розширених судин на обличчі.

Куріння є фактором ризику розвитку серцево-судинних захворювань. Вичурювання навіть однієї цигарки призводить до прискорення серцевого ритму, звуження судин, підвищення артеріального тиску. Результат куріння - порушення функціонування серцевих м'язів, що може призвести до інфаркту міокарда. Внаслідок куріння може розвинути таке тяжке захворювання судин ніг як облітеруючий ендартеріїт, яке дуже часто супроводжується ампутацією кінцівок.

Нервова система, кров, органи травлення також страждають при попаданні в організм продуктів горіння тютюну. Куріння провокує розвиток виразки шлунку, ускладнює інші захворювання.

У жінок, які курять, порушуються норми діяльності статевих органів, що сприяє розвитку безпліддя. Якщо курить вагітна жінка, її народжується дуже слабка дитина, зі зниженою вагою, а порушеннями нервової системи, що може проявлятися не відразу, а з плином часу.

Компоненти тютюнового диму руйнують вітаміни в організмі людини, послаблюють його імунну (захисну) систему, внаслідок чого у курці її часто спостерігаються прояви алергії, перебіг усіх захворювань триваліший, а лікуються вони важче, ніж ті, хто не курить.

Як і всі наркотичні речовини, нікотин - головна складова тютюнового диму, потрапляючи в організм, змінює його діяльність таким чином, що людина починає відчувати більшу чи меншу, усвідомлювану чи ні, потребу в ньому - розвивається залежність. Сучасні дослідження свідчать про те, що складові тютюнового диму є речовинами, які викликають дуже стійку залежність. Це підтверджують такі статистичні дані: 85 % курців хотіли б кинути курити, але вдається це лише 15 % з них.

Важливо також пам'ятати, що великої шкоди курці завдають не тільки собі, а й усім тим, хто їх оточує (цих людей часто називають пасивними курцями). Вдихаючи тютюновий дим у прокурену приміщенні, пасивний курець зазнає такого ж впливу компонентів тютюну, що й сусід, який палить, часто з тими ж руйнівними наслідками для здоров'я.

ВПЛИВ АЛКОГОЛЮ НА ОРГАНІЗМ ПІДЛІТКІВ

Токсична дія алкоголю на організм підлітка перш за все позначається на діяльності нервової системи. Мозкова тканина легко всмоктує алкоголь. Підліток стає дратівливим, швидко стомлюється, в нього порушується сон. Ці симптоми можуть проявлятися не тільки за систематичного (тобто постійного), а й за ситуативного (непостійного, час від часу) вживання алкогольних напоїв. Це пояснюється тим, що алкоголь, попадаючи в організм, залишається в ньому до двох тижнів.

Оскільки алкоголь циркулює в системі кровообігу, то потрапляє до всіх органів тіла. За кілька хвилин він досягає головного мозку. Алкоголь уповільнює його роботу, гальмуючи як процес нагромадження інформації, так і її відновлення у пам'яті, алкоголь може стати причиною галюцинацій та провалів у пам'яті. У тих, хто систематично випиває, уповільнюється розвиток інтелекту, погіршується пам'ять, втрачаються набуті раніше здібності

Руйнівним чином діє алкоголь і на внутрішні органи. Алкогольні напої подразнюють слизову оболонку шлунку, що створює умови для розвитку запалень органів травлення. Дуже страждає від алкоголю печінка. Алкоголь може буквально розщепити клітини печінки, які починають перероджуватися. Розвивається цироз печінки - це практично невиліковне захворювання. В підлітковому віці руйнівні впливи алкоголю на печінку відбувається в значно коротший термін, ніж у дорослих.

Дуже чутливі до дії алкоголю серце і судини. При вживанні алкоголю порушуються процеси обміну в серцевому м'язі. Реагують на дію алкоголю і нирки, залози внутрішньої секреції та інші системи і органи.

Вживання алкоголю може призвести до ушкодження зору і слуху. Можуть також погіршитися відчуття смаку, нюху та дотику. Оскільки усі м'язи в організмі перебувають під контролем мозку, вживання навіть незначних доз алкоголю призводить до послаблення такого контролю, і людина втрачає почуття координації та швидкість реакції.

Чим молодший організм, тим більш руйнівна дія алкоголю. Токсична дія алкоголю на організм підлітка в декілька разів більша, ніж на організм дорослого. Відомі випадки отруєння підлітків незначними, з точки зору дорослих, дозами алкоголю. Як і всі наркотичні речовини, алкоголь викликає залежність. Спочатку людина тягнеться до чарки, щоб уникнути якихось неприсмних переживань або досягти розслаблення і нібито впевненості, але це досить швидко призводить до потреби у постійному вживанні спиртних напоїв - розвивається алкоголізм.

Алкоголізм - це захворювання, яке супроводжується глибокими змінами і навіть деградацією особистості. Воно потребує дуже складного й тривалого лікування, а результати такого лікування, за свідченням фахівців, часто є невтішними. Через певні особливості підліткового організму алкогольна залежність, хронічний алкоголізм розвиваються у підлітків значно швидше, ніж у дорослих.

ВПЛИВ НАРКОТИКІВ НА ОРГАНІЗМ ПІДЛІТКІВ

При вживанні наркотиків і звиканні до них організму розвивається наркоманія - захворювання, за якого психічний і фізичний стан людини, її самопочуття та настрої цілком залежать від наявності наркотику в організмі. За його відсутності розвивається синдром позбавлення (абстиненція) - дуже тяжкий стан, який супроводжується судомою, сильним болем у м'язах і внутрішніх органах.

Наркотики страшні тим, що навіть одноразове їх уживання може призвести до наркотичної залежності. У зв'язку з фізіологічними особливостями організму наркотична залежність розвивається у підлітків набагато швидше, ніж у дорослих. Відомі випадки, коли перші ж експерименти підлітка з наркотиками закінчувалися смертю.

Люди, які вживають наркотики, значно більше, ніж інші, ризикують отримати ВІЛ-інфекцію, тому що цей вірус передається через кров при кількарізовому використанні того самого шприца різними людьми. А саме такий спосіб передачі вірусу імунодефіциту є найбільш поширеним у світі. Людина, котра вживає наркотики, не контролює свою поведінку: наркотики дуже сильно впливають на головний мозок та нервову систему. Під їхньою дією нервові клітини просто «згоряють». Різко знижуються захисні функції організму.

Багаторазове проколювання вен може призвести до утворення у судинах тромбів і рубців. Коли тромби відриваються від стінок судин та починають рухатись у системі кровообігу, потрапляючи до серця і легенів, може настати смерть - тромб перекриває доступ крові до життєво важливих органів. Бактерії з нестерильної голки потрапляють до кровообігу й циркулюють по всьому організму. Якщо вони уражають серцеві клапани, виникає серйозне захворювання - ендокардит, його симптоми - гарячка, слабкість, серцева недостатність, яка може призвести до смерті. Мікроби з нестерильної голки, потрапляючи до кровообігу, можуть також призвести до абсцесу мозку (симптоми - сильна гарячка, конвульсії; потім настає кома і - смерть).

У жінок, які вживають наркотики під час вагітності, здебільшого народжуються мертві або дефективні діти. Ось деякі з дефектів розвитку у дітей наркоманів: клишоногість, відсутність кінцівок, розщеплене піднебіння («заяча губа»), нерозвиненість внутрішніх органів.

Уживання дурманних токсичних речовин може спричинити пригнічення функції дихання, порушення серцевої діяльності, як наслідок - непритомність і навіть смерть.

При вживанні наркотиків різко порушується здатність логічно мислити, засвоювати нову інформацію та концентрувати увагу; погіршується пам'ять.

Глибоко деформується особистість людини, яка вживає наркотики, розвиваються серйозні психічні захворювання. Процес деградації особистості йде дуже швидко. Наркомани у 30-40 років (якщо вони доживають до цього віку) - виглядають і почуваються як 70-80-річні.

Механізм розвитку залежності від наркотичних речовин.

Залежність стає згубною, коли вона:

- 1) обмежує можливості особистості в самореалізації;
- 2) згубно впливає на стосунки між людьми;
- 3) руйнує сімейний бюджет;
- 4) створює конфліктні ситуації між особистістю і суспільством;
- 5) веде до тенденції постійного збільшення дози наркотику;
- 6) коли формується також психологічна і фізіологічна залежність.

Розвиваючись, залежність послідовно проходить кілька стадій - соціальну, психологічну, фізіологічну.

Соціальна залежність- людина ще не почала вживати наркотичні речовини, але потрапила у середовище тих, хто їх уживає. Вона приймає стиль поведінки, ставлення до наркотичних речовин і зовнішні атрибути групи. В такій ситуації людина часто внутрішньо вже готова почати вживання наркотичних речовин. Неодмінною умовою цієї стадії є наявність групи, де вживають ті чи інші наркотичні речовини.

Психологічна залежність - на цій стадії змінюється поведінка людини. Вона починає вживати наркотичні речовини з метою відчувати певні емоції. Психологічна залежність може сформуватися навіть після одного-двох прийомів наркотичних речовин.

Фізіологічна залежність – настає після того, як організм включає наркотики у процес обміну речовин. Це – непереборна фізична потреба, яка виникає в результаті постійного або періодичного вживання наркотиків. У цьому випадку різке припинення вживання наркотичної речовини - фізичний розлад різного ступеня тяжкості, який називають абстинентним синдромом або синдромом позбавлення (відміни).